

**21. Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsi korraldatav
õpilaste ajalooalaste uurimistöde võistlus
Eesti Vabariigi Presidendi auhindadele
2019/2020. õppeaastal**

Võrreldes hetkega, kui Eesti Vabariik 1918. aastal maailmaareenile astus, on meie positsioon ja tähendus maailmas väga palju muutunud. Kui siis olime ootamatu ning tundmatu maailmasõjast välja kasvanud väike riigike, kelle ellujääminegi kahtlane tundus, siis nüüd oleme Euroopa Liidu ja NATO täieõiguslikud liikmed ning Eesti kadumine maailmakaardilt enam märkamatuks ei jää. Eesti on osa maailmast ja maailm osake Eestist.

Eesti ja maailm on alati teineteist mõjutanud, seda juba aegade algusest peale. Olid need siis viikingid, kes meie rannaladel õnne katsusid või Euroopast ristiusuga siia saabunud ordurüütliid, Napoleoni sõjad või Jannseni „Perno Postimehest“ loetud kirjeldused kaugetest maadest, ikka on see kuidagi meid ja meie mõtlemist muutnud. Ja ka meie oleme maailma oma jälje jätnud. Nagu Lennart Meri tabavalt on öelnud: „Euroopa vajab Pearut ja Andrest, Paul Aristet, Jaan Einastot ja Endel Lippmaad, mitte Eestis villitud kokakoolat.“ Meil on omad nišid ja nüansid, millega eristuda ja teiste sekka mitte ära kaduda.

Seega, noored ajaloolased, vaadake avara pilguga ringi ja leidke see miski, mis seob meid laiema pildiga ning uurige seda, sest selleaastane teema on

“EESTI MAAILMAS. MAAILM EESTIS”

Mida võiks uurida?

Balti ristisõda, Vene-Liivi sõda, Põhjasõda, I ja II maailmasõda – Eesti ajalugu mõjutanud sõjad maailma ajaloo kontekstis, nende mõjud ja tagajärjed

Eesti riigi teke 1918 ja taasvabanemine 1991

Eestlased maailmas – väljarändamisliikumised, Suur põgenemine 1944. aastal, väliseestlased ja nende lood, eestluse hoidmine (ESTO), töö ja õppimine välismaal

Maailmas nime teinud eestlased ja eestimaalased

Eestlased paguluses, pagulased Eestis (läbi aegade)

Eesti kultuuripärand (vaimne, aineiline, digitaalne) **kui osake maailma kultuuripärandist** (selle kogumine, säilitamine, tutvustamine)

... ja nii edasi!

Eesmärgid

- Rahvuslike väärtuste teadvustamine, jäädvustamine ja hoidmine.
- Õpilaste ajaloohuvi süvendamine ja silmaringi avardamine.
- Õpilaste iseseisva uurimistöö oskuste arendamine.

Ajakava

- **1. september 2019** - võistluse teema väljakuulutamise, info levitamise ajakirjanduses, seltsi maakondlikes organisatsioonides, koolides, ainepäevadel.
- **September 2019 – 6. aprill 2020** – uurimistööde kirjutamine.
- **2. november 2019** – Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsi konverents-koolitus Tallinnas Prantsuse Lütseumis
- **Aprill - mai 2020** – võistlustööde hindamine.
- **15. mai 2020** – kokkuvõtete tegemine ja lõppkonverents Tartus Haridus- ja Teadusministeeriumis.

Osavõtutingimused

Võistlus toimub kahes kategoorias ja kahes vanuseastmes.

Kategooriad:

- Uurimistöö
- Loovtöö (selgituseks <https://goo.gl/QcxkLX>)

Vanuseastmed:

- **Põhikool** (5.–9. klass)
- **Gümnaasium** (10.–12. klass) ja **kutsekoolid**. Uurimistööde esitajate vanuseline ülempiir on **21. aastat**.

Individuaal- ja grupidööde hindamisalused on ühtsed.

Võistlustöö tuleb saata hindamiskomisjonile **pealkirjastatult** ja **märksõnaga** varustatult. Tiitellehel on töö **PEALKIRI, KATEGOORIA** (uurimistöö või loovtöö), **märke PK** (põhikool) või **G** (gümnaasium) ning **MÄRKSÕNA**. Töö juures on **ümbrik, millel märke PK või G, kategooria ja märksõna**. Ümbrikusse lisatakse leht nõutud andmetega (vt allpool “Võistlustöö saatmine”). Ümbrikud autorite ja juhendajate andmetega avatakse pärast tööde hindamist.

Tööd esitada **trükituna A4 paberil, kiirkõitjasse köidetult**, tähesuurusega 12, kirjatüüp Times New Roman. Töö lisad on skeemid, tabelid, fotokoopiad, küsitluslehed, video- või helikassett, CD või muu infokandja. Lubatud on nii tekstisisene kui ka joonealune viitamine, kuid see peab kogu töö ulatuses olema ühtne. Töö peab sisaldama kasutatud allikate ja kirjanduse loetelu.

Uurimistöode miinimummaht on põhikoolis 15 lk + lisad ning gümnaasiumis 20 lk + lisad. Mõlema vanusegrupi uurimistöe teksti maksimumpikkus on 50 lk.

Loovtöö kirjaliku osa miinimummaht on nii põhikoolis kui gümnaasiumis 8 lk + lisad.

Uurimis- ja loovtööd võib esitada antud võistlusele vaid ühe korra.

Tööde postitamise viimane kuupäev on 6. aprill 2020.

Töid hindab žürii, mille koosseisu kuuluvad erinevate teadusasutuste ja organisatsioonide esindajad. Žürii esitab parimad tööd autasustamiseks, millest teatakse eelnevalt. Žürii teeb võistlusest kokkuvõtte Tartus toimival lõppkonverentsil.

Hindamisel arvestatakse:

- leidlikkust ja originaalsust teema valikul ja avamisel;
- allikmaterjali originaalsust (avaldamata materjal);
- allikate mitmekesisust ja usaldusväärsust;
- materjali sidumise, üldistuste tegemise ning võrdlemise oskust;
- illustreeriva materjali põhjendatust;
- kasutatud allikate täpset loetelu;
- töö ülesehitust ja vormistust.

Uurimis- ja loovtöö peab olema ajaloolane. Referaate ega kroonikaid uurimistöedena ei arvestata.

Autasustamine

1) Uurimistöode kategoorias määrab žürii mõlemas vanuseastmes 3 peapreemiat ja raamatuauhinnad:

I auhind 200 eurot

II auhind 175 eurot

III auhind 150 eurot

Parimate tööde juhendajatele on preemia 120 eurot. Žürii jätab endale õiguse auhinnafond vajadusel ümber jagada, lisaks võib žürii määrata **eriauhindu**.

2) Loovtööde kategoorias määrab žürii mõlemas vanuseastmes 3 peapreemiat:

I auhind 100 eurot

II auhind 75 eurot

III auhind 50 eurot

Parimate tööde juhendajatele on preemia 50 eurot. Žürii jätab endale õiguse auhinnafond vajadusel ümber jagada, lisaks võib žürii määrata **eriauhindu**.

Lisaks žüriile jagavad eripreemiaid Eesti erinevad haridus- ja mäluasutused (Eesti Rahva Muuseum, Rahvusrhiiv, Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum, Eesti Kunstimuuseum).

Eesti Vabariigi Presidendi tänukirja pälvivad:

- 1) **uurimistööde kategoorias** mõlema vanuseastme kuue esimese koha ja raamatupreemia saanud tööde autorid ning nende juhendajad;
- 2) **loovtööde kategoorias** mõlema vanuseastme kolme parema töö autorid ning nende juhendajad.

Ülejäänud osavõtjad saavad Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsi tänukirja. Parimad uurimistööde autorid saavad võimaluse osaleda rahvusvahelistes noortelaagrites.

Eritingimustel sisseastumine kõrgkoolidesse

Võistluse **uurimistööde kategooria** on võrdsustatud üleriigilise aineolümpiaadiga.

- ❖ Uurimistööde kategoorias rahalise preemia saanud (I-III koht) 11. ja 12. klasside õpilastel on võimalik konkursivabalt jätkata õpinguid **Tartu Ülikoolis** soovitud erialal (va arstiteaduskond).
- ❖ **Tallinna Ülikooli** tudengikandidaatidel, kes gümnaasiumiastmes saavutasid uurimistööde kategoorias 1.-6. koha, on võimalik sisseastumiseksamit sooritamata ülikooli õppima asuda enda poolt vabalt valitud eesti õppekeelega erialal tasuta õppekohal (va filmikunsti, meedia, muusika, kunstiõpetuse ja koreograafia erialal). Tulemus kehtib kolm aastat pärast keskkooli lõpetamist.

Võistlust toetavad:

- SA Vabariigi Presidendi Kultuurirahastu
- Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeerium

Uurimistööde võistluse korraldustoimkond

Erki Holmberg (Eesti Vabariigi Presidendi Kantselei)

Karolina Antons – koordinaator (Mart Reiniku Kool) *karolina.antons@gmail.com*

Evelin Tiiter – koordinaator (Kadrina Keskkool) *evelintiiter@gmail.com*

Võistlustöö saatmine (paberil) ja registreerimine (veebipõhiselt)

- ❖ Võistlustööle lisatakse ümbrik, millele kirjutatakse kategooria, märksõna ja vanuseaste (**PK** või **G**).
- ❖ **Ümbrikusse lisatakse leht alljärgnevate andmetega (vt LISA - prindi ja täida).**

PALUME TÄITA TRÜKITÄHTEDEGA

Märksõna. Kategooria. Töö pealkiri.

Autori ees- ja perekonnanimi (kool, klass, kodune aadress ja postiindeks, telefon, e-post, kooli aadress, postiindeks ja telefon).

Juhendaja ees- ja perekonnanimi (amet ja töökoht, telefon, e-post).

VT ALLPOOL!

NB! Võistlustöö tuleb saata LIHTSAADETISENA aadressile:

KAROLINA ANTONS

TAMMEKURU 7

TARTU 50403

❖ **Iga võistlusel osaleja peab täitma ka veebipõhise ankeedi, mis on kättesaadav alljärgneva lingi kaudu:**

<https://goo.gl/forms/Y7dJsuK5uEQ03bMT2>(1.11.2019-06.04.2020).

Õpilaste ajalooalaste uurimistööde võistluste varasemad teemad:

1999/2000	Eesti pere ja kodu XX sajandil
2000/2001	Eesti kool
2001/2002	Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
2002/2003	Laps
2003/2004	Muutuv Eesti XX sajandil
2004/2005	Igapäevaelu Eestis XX sajandil
2005/2006	Taasiseseisvunud Eesti
2006/2007	Inimene ajaloos XX sajandil
2007/2008	Eesti Euroopas
2008/2009	Minu Eesti
2009/2010	Meie ühine kodu – Eesti
2010/2011	20 aastat Eesti ajaloos 1991-2011
2011/2012	Minu pere. Minu kodukoht ja rahvas
2012/2013	Eesti tee demokraatiale
2013/2014	Pärand on pärandus
2014/2015	Eesti II maailmasõja ajal
2015/2016	Eesti asi
2016/2017	Eesti iseseisvumise eeldused
2017/2018	Sada aastat Eesti riiki
2019/2020	Vabadus

Varasemate võistluste raames on valminud kokku **2081 uurimistööd**.

Uurimistöid säilitatakse Eesti Kirjandusmuuseumis.

LISA. Ümbrikusse lisatav leht järgmiste andmetega

Märksõna _____

Kategooria _____

Töö pealkiri _____
_____

Autori ees- ja perekonnanimi

kool _____

klass _____

kodune aadress ja postindeks _____

_____
_____

telefon _____

e-post _____

kooli aadress _____

_____

postindeks _____

telefon _____

Juhendaja ees- ja perekonnanimi

amet _____

töökoht _____

telefon _____

e-post _____

Juhendaja ees- ja perekonnanimi

amet _____

töökoht _____

telefon _____

e-post _____

Juhendaja ees- ja perekonnanimi

amet _____

töökoht _____

telefon _____

e-post _____